

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wkład KR-u w odnowioną agendę terytorialną ze szczególnym naciskiem na rozwój lokalny kierowany przez społeczność

(2020/C 39/05)

Sprawozdawca: Radim SRŠEŇ (CS/EPL), radny kraju ołomunieckiego

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Apeluje o znacznie większe wykorzystanie instrumentów terytorialnych (rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS), zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) itp.) w państwach członkowskich i obowiązkowe przeznaczanie środków we wszystkich funduszach z myślą o realizacji odnowionej agendy terytorialnej i celów spójności.
2. Podkreśla, że polityka spójności i spójność terytorialna są ze sobą powiązane. Bez odpowiedniego uwzględnienia spójności terytorialnej niemożliwa jest faktyczna polityka spójności.
3. Przypomina, że był pierwszą instytucją UE, która przedstawiła konkretny wniosek dotyczący sposobu osiągnięcia RLKS⁽¹⁾. Nadal uważa, że zintegrowany, oparty na wielu funduszach rozwój lokalny jest lepiej definiowany jako całościowa koncepcja koncentrująca się na wyzwaniach i potencjale regionów wszelkiego rodzaju: obszarów miejskich, wiejskich, miejsko-wiejskich czy też funkcjonalnych.
4. Apeluje, by Agenda Terytorialna 2020 wzmocniła wymiar terytorialny w większej liczbie obszarów polityki i aktywnie wspierała bardziej oddolne wizje i strategie terytorialne, które powinny być spójne z szerszymi ramami.
5. Podkreśla, że instrumenty terytorialne takie jak RLKS lub ZIT sprawdziły się jako środki, dzięki którym Europa jest bliższa obywatelom. Osiągnięcia LEADER/RLKS pokazały, że lokalne grupy działania są w stanie bronić europejskich wartości, jeśli zostaną uznane za lokalnych liderów zmian i rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Dzięki aktywnemu udziałowi wszystkich lokalnych zainteresowanych stron i obywateli obie koncepcje mają możliwość zaspokojenia potrzeb europejskich za pomocą środków lokalnych, a co za tym idzie – wzmocnienia legitymacji UE. Ponadto RLKS/LEADER to skuteczne narzędzia wdrażania na szczeblu lokalnym celów zrównoważonego rozwoju. W związku z tym KR apeluje o zwiększenie ambicji i rozwój instrumentów terytorialnych na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim w okresie po 2020 r.
6. Podkreśla, że podczas stosowania zintegrowanych instrumentów terytorialnych należy uwzględniać szczególne cechy i potrzeby regionów, określone w oddolnych zintegrowanych strategiach, a nie tylko powielać środki oraz tematyczną i terytorialną koncentrację programów operacyjnych finansujących te instrumenty.
7. Wzywa, by Agenda Terytorialna 2020 wzmocniła zarówno powiązania między obszarami wiejskimi i miejskimi, jak i ogólnie różne rodzaje obszarów, z uwagi na to, że rozwój lokalny i regionalny jest tylko jednym z aspektów i wymaga całościowego i zintegrowanego podejścia.
8. Podkreśla, że Agenda Terytorialna 2020 przyniosła rzeczywiste rezultaty, głównie dzięki dostępnym poprzez politykę spójności środkom i finansowaniu, które wprowadziły na wszystkich szczeblach sprawowania rządów podejście ukierunkowane na konkretny obszar i udział społeczności lokalnych w tworzeniu i wdrażaniu zrównoważonych strategii lokalnych. Nadal jednak pozostaje jeszcze wiele do poprawy: w szczególności należy usprawnić widoczność agendy terytorialnej na szczeblu niższym niż krajowy (poprzez RLKS, ZIT, EUWT, europejską współpracę terytorialną itp.), wzmocnić wpływ terytorialnego podejścia na kształtowanie unijnej polityki oraz poprawić wdrażanie samej agendy w ramach polityki krajowej.
9. Uważa, że odnowiona agenda terytorialna stanowi okazję do przedstawienia nowej i pozytywnej narracji na temat przyszłości UE oraz do zapewnienia odpowiednio zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów. Obywatele i społeczeństwo ogółem powinni otrzymać kompleksowy i zrozumiały dokument nakreślający wizję przyszłości i odzwierciedlający ich rzeczywiste potrzeby oraz kwestie, którymi należy się zająć. Należy upewnić się, że nikt nie pozostanie w tyle i że każdy będzie miał taką samą możliwość godnego życia niezależnie od miejsca zamieszkania.

⁽¹⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność, Bruksela, 29 listopada 2012 r.; sprawozdawca: Graham GARVIE, CdR CDR1684-2012, COTER-V-031 (Dz.U. C 17 z 19.1.2013, s. 18).

10. Apeluje o silniejsze powiązanie polityki spójności i agendy terytorialnej na wszystkich etapach programowania, wdrażania i monitorowania programów, a także zwraca uwagę na dużą potrzebę przewyciężenia obecnego geograficznego i sektorowego rozgraniczenia funduszy UE. Państwa członkowskie powinny jednak zadbać o uwzględnienie wymiaru terytorialnego i specyfiki lokalnej w procesie europejskiego semestru, a także przeprowadzić odpowiednie konsultacje z podmiotami lokalnymi podczas określania priorytetów krajowych.
11. Podkreśla zdolność RLKS do mobilizowania i angażowania społeczności lokalnych, w tym władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych i organizacji obywatelskich oraz sektora prywatnego. Dzięki partycypacyjnemu podejściu dostosowuje on lokalne strategie rozwoju do zmian warunków lokalnych (spójność społeczna, migracja, klastry regionalne, zielona gospodarka, zmiana klimatu, inteligentne rozwiązania, technologia itp.).
12. Podkreśla rolę RLKS we wzmacnianiu wiarygodności polityki spójności poprzez wykazanie, że różne fundusze UE faktycznie można wykorzystywać łącznie w zintegrowany i skuteczny sposób.
13. Odnotowuje, że KR nadal popiera koncepcję, zgodnie z którą Agenda Terytorialna 2020 nie powinna być nowym dokumentem, ponieważ główne aspekty obecnej agendy pozostają w mocy.
14. Uważa, że Agenda Terytorialna 2020 ma zasadnicze znaczenie dla rozwiązania problemu nierówności wynikających z miejsca zamieszkania. Potrzeba tu środków dostosowanych do indywidualnych potrzeb, np. poprzez zintegrowany rozwój terytorialny.
15. Podkreśla znaczenie lepszej koordynacji i tworzenia sieci kontaktów między wszystkimi organami i zainteresowanymi stronami wdrażającymi i finansującymi agendę terytorialną na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Lepsza koordynacja i silne partnerstwo mają zasadnicze znaczenie dla skutecznego oddziaływania agendy terytorialnej. Koordynacja agendy terytorialnej w Republice Czeskiej, Szwecji, Austrii i innych państwach członkowskich jest przykładem dobrych praktyk w tej dziedzinie.
16. Podkreśla potrzebę uwzględnienia w większym stopniu zintegrowanych strategii na rzecz rozwoju terytorialnego, aby lepiej ukierunkować inwestycje w regionie na realizację wytyczonych priorytetów. Opracowywanie zintegrowanych strategii na rzecz rozwoju terytorialnego realizujących szereg programów operacyjnych w państwach członkowskich powinno koncentrować się na potrzebach obywateli. Należy nie tylko informować obywateli o tych strategiach, ale i tworzyć je wraz z nimi.
17. Podkreśla konieczność elastycznego i prostego wdrażania zintegrowanych instrumentów terytorialnych, które można dostosować do potrzeb danego obszaru i w ramach którego wykorzystuje się metody sprzyjające podejściu oddolnemu, skoncentrowanemu zwłaszcza na partnerstwie i dynamizowaniu działań oraz na roli lokalnych strategii rozwoju terytorialnego. Możliwe rozwiązania to uproszczone opcje kosztów, prosty model wdrażania instrumentów terytorialnych (jeden krajowy program operacyjny i jedna instytucja zarządzająca), pojedyncze punkty kontaktowe, wspólny zbiór prostych zasad określonych na szczeblu UE w celu zapobieżenia nadmiernie rygorystycznemu wdrażaniu (zestaw narzędzi RLKS, jasne wytyczne określające strukturę strategii, procesy zatwierdzania, wykorzystanie funduszu głównego, ocena itp.) itp.
18. Zauważa, że konieczne jest wykorzystanie potencjału rozwiązań IT w celu uproszczenia i automatyzacji gromadzenia danych zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym. Systemy IT powinny być rozwijane przy faktycznym udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów i z myślą o wsparciu ogólnej strategii upraszczania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na wszystkich poziomach.
19. Wzywa do płynnego przejścia struktur wdrażania agendy terytorialnej między okresami programowania UE w celu wyeliminowania ryzyka utraty wiedzy, zasobów ludzkich i partnerstw.
20. Podkreśla rolę zintegrowanych instrumentów terytorialnych jako właściwego instrumentu lokalizowania, wdrażania, monitorowania i przeglądu celów zrównoważonego rozwoju.
21. Odnotowuje doskonały potencjał RLKS jako skutecznego narzędzia w ramach procesu akcesji do UE oraz polityki sąsiedztwa i rozwoju. Za przykład dobrych praktyk można uznać program ENPARD w Gruzji.

Nowa agenda terytorialna

22. Zauważa, że obecne wyzwania w zakresie rozwoju terytorialnego, uznane w Agendzie Terytorialnej 2020, pozostają zasadniczo takie same. Pragnie dodać dwie uwagi: 1) zmiany są raczej związane z intensyfikacją wyzwań i pojawianiem się nowych problemów, które wymagają większej solidarności między państwami członkowskimi UE; 2) dzisiejsze przepływy migracyjne najprawdopodobniej okażą się niewielkim kryzysem w porównaniu z potencjalnymi skutkami zmiany klimatu.

23. Proponuje wprowadzenie mechanizmu szybkiej aktualizacji Agendy Terytorialnej 2020 w celu natychmiastowego reagowania na nowe i pojawiające się wyzwania, które mogą mieć wpływ na Agendę po 2020 r., bez potrzeby pełnego przeglądu całego dokumentu.
24. Proponuje, aby przyszłe prezydencje lub podmioty opracowujące Agendę Terytorialną 2020 angażowali większą liczbę zainteresowanych stron, zwłaszcza władze lokalne i regionalne i społeczeństwo obywatelskie, w prowadzenie badań nad priorytetami i treścią odnowionej agendy terytorialnej na okres po 2020 r.
25. Ponawia apel o kontynuację strategii „Europa 2020”.
26. Wskazuje na zapis w prawie pierwotnym – w art. 174 ust. 3 TFUE, który wymaga poświęcenia szczególnej uwagi obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych. Ten priorytetowy cel należy lepiej niż dotąd uwzględnić zarówno w Agendzie Terytorialnej 2020, jak i w funduszach ESI z myślą o zapewnieniu wyrównanych warunków życia na wszystkich obszarach.
27. Stwierdza, że Agenda Terytorialna 2020 powinna kontynuować wsparcie roli regionalnych ośrodków miejskich w wyrównywaniu szans rozwojowych ich obszarów funkcjonalnych, a także oddziaływać na rozwiązywanie problemów metropolitalnych w całej UE.
28. Zaznacza, że Agenda Terytorialna 2020 powinna wspierać rolę małych i średnich miast w osiągnięciu zrównoważonego i policentrycznego rozwoju w całej UE.
29. W związku z tym ponownie wzywa do stworzenia programu działań na rzecz obszarów wiejskich, w ramach którego tereny wiejskie będą traktowane jako obszary mieszkalne i gospodarcze, a nie tylko rolne.
30. Podkreśla, że agenda terytorialna powinna nie tylko wspierać cel zrównoważonego rozwoju nr 11 dotyczący miast, lecz opowiada się za szerszą perspektywą rozwoju terytorialnego, w tym rozwoju obszarów wiejskich.
31. Sugeruje, by z myślą o zaznajomieniu ogółu społeczeństwa z głównymi przesłaniami Agendy Terytorialnej 2020 przygotować listę 10–12 kluczowych informacji w zrozumiałym języku i w dobrze określonym formacie oraz by informacje te zostały rozpowszechnione przez wszystkie państwa członkowskie i instytucje UE.
32. Zwraca się do Komisji Europejskiej o przedstawienie prostych modeli i wytycznych oraz wprowadzenie najlepszych praktyk w zakresie wdrażania zintegrowanych instrumentów terytorialnych w drodze podejścia opartego na wielu funduszach w państwach członkowskich.
33. Uważa, że agenda terytorialna może skutecznie przyczynić się do osłabienia tendencji urbanizacyjnych i związanych z nimi wyzwań stojących przed dużymi miastami we wszystkich państwach członkowskich.
34. Zwraca uwagę na sukcesy europejskiej współpracy terytorialnej: współpraca terytorialna w regionach przygranicznych lub na szczeblu ponadnarodowym stanowi doskonały przykład wartości dodanej integracji europejskiej.
35. Podkreśla potrzebę jasnego zdefiniowania roli sekretariatu/zaplecza agendy terytorialnej, które można by utworzyć. Załącznik do Agendy Terytorialnej 2020 powinien określać cele, mierzalne wskaźniki służące do monitorowania realizacji celów, zadania i budżet niezbędny dla takiej jednostki czy organu.
36. Zwraca uwagę na deklarację z Bukaresztu przyjętą przez ministrów odpowiedzialnych za kwestie miejskie w dniu 14 czerwca 2019 r., w której uznano „potrzebę rozwoju funkcjonalnego związku między nową kartą lipską, agendą miejską UE i Agendą Terytorialną 2020”.
37. Uważa, że międzyrządowy, nielegislacyjny charakter agendy terytorialnej Unii Europejskiej pasuje doskonale do współpracy z obecnymi i przyszłymi państwami spoza UE, gdyż pomógłby on opracować ogólnoeuropejskie podejście do rozwoju terytorialnego, potencjalnie wspierane przez szereg programów takich jak LEADER, Interreg czy też ESPON, w których obecne propozycje na 2021–2027 umożliwiają właśnie dobrowolny udział i współfinansowanie ze strony państw spoza UE. Programy te okazały się również skutecznymi instrumentami stabilizacji i pojednania (np. LEADER odegrał rolę w osiągnięciu porozumienia wielkopiątkowego lub angażowaniu społeczeństwa obywatelskiego i budowaniu demokracji lokalnej w Turcji).

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

38. Zachęca do umożliwienia wprowadzenia obowiązku wykorzystania opartego na wielu funduszach RLKS we wszystkich regionach UE, a także do dopilnowania, by podejście w ramach RLKS stosowane było odnośnie do wszystkich rodzajów terytoriów: obszarów wiejskich (w tym oddalonych, wyspiarskich i górskich), miejskich i przybrzeżnych. Każdy region UE musi mieć możliwość wykorzystania wszystkich dostępnych funduszy w celu zaspokojenia swoich potrzeb określonych w strategiach rozwoju lokalnego.
39. Wzywa do obowiązkowego przeznaczenia 8 % na RLKS ze wszystkich europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz EFRROW w celu pełnego wykorzystania potencjału tego narzędzia i synergii różnych funduszy na rzecz zintegrowanego rozwoju lokalnego.
40. Podkreśla potrzebę powrotu do korzeni metodologii LEADER/RLKS, a zwłaszcza wzmocnienia zasad dotyczących podejścia oddolnego, partnerstwa, aktywizacji i roli zintegrowanych strategii na rzecz rozwoju lokalnego.
41. Sugeruje, aby zarządzanie RLKS w państwie członkowskim było dostosowane do poszczególnych obszarów, z poszanowaniem lokalnej dynamiki, struktur i sposobów działania.
42. Wyraża uznanie dla prac przeprowadzonych przez KR ⁽²⁾ i Parlament Europejski ⁽³⁾, by oparty na wielu funduszach RLKS nadal obejmował EFRROW również w okresie 2021–2027. Domaga się, by te zalecane przez obie instytucje zasady zostały utrzymane w umowie końcowej z Radą, gdyż nie można odnieść pełnych korzyści z RLKS, jeżeli nie ma możliwości połączenia działań finansowanych z EFRROW i z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.
43. Wzywa do opracowania na szczeblu UE rozporządzenia w sprawie RLKS opartego na solidnej ocenie skutków, w którym ustanowiono by ujednolicony zbiór przepisów dla wszystkich europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w celu ograniczenia ogromnych obciążeń biurokratycznych oraz nadmiernie rygorystycznego wdrażania przez państwa członkowskie, a jednocześnie zapobieżenia nadużywaniu władzy przez instytucje zarządzające lub agencje płatnicze.
44. Powtarza swój apel o pełne stosowanie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów odnośnie do EFRROW. Doskonała kompatybilność między wszystkimi funduszami ma zasadnicze znaczenie dla finansowania instrumentów terytorialnych, zwłaszcza RLKS/LEADER i ich lokalnych strategii rozwoju.
45. Wzywa do lepszego dialogu i koordynacji między wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w RLKS (lokalne grupy działania, instytucje zarządzające, dyrekcje generalne Komisji Europejskiej, agencje płatnicze, sieci LEADER takie jak ELARD oraz krajowe sieci LEADER i sieci obszarów wiejskich), aby przeciwdziałać rosnącej biurokracji i znacznym opóźnieniom w rozpoczęciu okresu programowania oraz w przekazaniu środków wnioskodawcom projektów. W związku z tym proponuje, by Komisja utworzyła na szczeblu UE jednostkę wsparcia RLKS w celu promowania komunikacji, budowania zdolności, tworzenia sieci i zapewnienia transnarodowej współpracy wszystkich lokalnych grup działania w ramach wszystkich funduszy.
46. Sugeruje, że oparty na wielu funduszach RLKS powinien być w większym stopniu wspierany, np. poprzez wyższy poziom współfinansowania. Wyraża ubolewanie, że w nowym wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów pominięto art. 120 ust. 5 obecnego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów dotyczący wyższych stawek współfinansowania dla operacji wspieranych za pomocą narzędzi zintegrowanego rozwoju terytorialnego.
47. Zwraca się o szersze stosowanie uproszczonych opcji kosztów zgodnie z art. 48–51 nowego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, co mogłoby zmniejszyć obciążenia związane z audytem dla instytucji zarządzających i beneficjentów końcowych. Ponadto zakres stosowania uproszczonych opcji kosztów należy rozszerzyć na EFRROW, aby zharmonizować procedury w przypadku operacji obejmujących wiele funduszy.
48. Zauważa, że RLKS powinien być doskonałym punktem wyjścia dla szeroko stosowanej metody wdrażania projektów lokalnych. Lokalne grupy działania nie powinny całkowicie zależeć od finansowania ze środków UE; należy je również wykorzystywać jako narzędzie wdrażania krajowych, regionalnych i lokalnych funduszy, ponieważ rozwój lokalny wykracza daleko poza europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne.
49. Zwraca się do Rady i Parlamentu Europejskiego o przyjęcie za punkt odniesienia wniosku Komisji, w którym zaznaczono, że instytucje zarządzające mają 12 miesięcy od daty zatwierdzenia ostatniego programu, aby zakończyć pierwszą rundę wyboru strategii i dopilnować, by wybrane lokalne grupy działania mogły wypełnić swoje zadania.

⁽²⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów; sprawozdawcy: Michael Schneider i Catusca Marini, Bruksela, 5 grudnia 2018 r., CDR 3593/2018 (Dz.U. C 86 z 7.3.2019, s. 41).

⁽³⁾ Parlament Europejski, Wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy (sprawozdanie Krehla/Novakova), środa, 27 marca 2019 r., Strasburg. P8_TA-PROV(2019)0310 (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

50. Wzywa do wyjaśnienia roli lokalnych grup działania w wyborze projektów, aby uniknąć powielania ich zadań przez instytucje zarządzające. Rola grup w wyborze projektów powinna być decydująca, a nie jedynie formalna, ponieważ jest jedną z podstawowych zasad LEADER/RLKS.
51. Apeluje o jasne i proste modele oceny i monitorowania lokalnych strategii rozwoju RLKS. Ocena powinna być częścią procesu uczenia się społeczności, dlatego bardzo ważne jest nieustanne gromadzenie informacji i przeprowadzanie oceny wdrażania strategii lokalnej grupy działania. Należy wprowadzić zaawansowane rozwiązania IT na potrzeby gromadzenia i analizy danych, wraz z procesami partycypacyjnymi i analizą jakościową.
52. Podkreśla, że identyfikacja z wynikami może pozytywnie przyczynić się do stabilności długoterminowych strategii rozwoju i mieć długofalowe efekty, gdyż podmioty odpowiedzialne za wdrożenie odnoszą korzyści z uzyskiwanych wyników.
53. Zauważa, że udane przykłady istniejących partnerstw lokalnych finansowanych z EFRROW i/lub EFMR powinny stanowić podstawę dalszego finansowania RLKS z EFRR i EFS. Nawiązywanie kontaktów i współpraca poprzez istniejące sieci lub tworzenie nowych sieci na szczeblu regionalnym, krajowym i transnarodowym lub międzyregionalnym odgrywają kluczową rolę podobnie jak coaching i mentoring.
54. Podkreśla potrzebę lepszego informowania o RLKS oraz o oferowanych przez to narzędziach. Chociaż instrument ten wykorzystuje się już od pewnego czasu w ramach rozwoju obszarów wiejskich, to rozwój obszarów miejskich potrzebuje większych zachęt w tej dziedzinie. Należy opracować szczegółową ocenę i analizę sposobu, w jaki dane państwo członkowskie zajmuje się tą kwestią, w tym zalecenia dotyczące skutecznego wdrożenia.
55. Zauważa, że RLKS/LEADER jest wykorzystywany przez 3 tys. podobnych organów (lokalne grupy działania i rybackie lokalne grupy działania) w całej Unii Europejskiej. Fakt ten należy rozważyć w celu dalszego zacieśnienia współpracy terytorialnej i korzystania z europejskiej różnorodności poprzez oddolną współpracę międzynarodową obywateli. W celu dalszego wspierania współpracy terytorialnej poprzez RLKS należy stworzyć warunki pozwalające lokalnym grupom działania skupić się na aktywizującej roli, jaką odgrywają na danym obszarze, a także stymulować i wdrażać nowe pomysły. Należy zapewnić odpowiedni budżet na pokrycie kosztów bieżących i kosztów aktywizacji oraz na współpracę transnarodową. Jednocześnie KR zdecydowanie zaleca ustanowienie wspólnego zestawu zasad i przepisów dotyczących projektów międzynarodowej współpracy w ramach RLKS na szczeblu europejskim w celu zapewnienia ich skutecznego i sprawnego wdrożenia.
56. Przypomina o powiązaniach RLKS z innymi zintegrowanymi narzędziami rozwoju: jako instrument fakultatywny przyczynia się on – wraz ze zintegrowanymi inwestycjami terytorialnymi – do wdrożenia szerszej strategii rozwoju, która umożliwia dopasowanie strategii politycznych do warunków lokalnych. W związku z tym apeluje o poprawę synergii między RLKS i ZIT: RLKS może zostać wykorzystany w okresie programowania 2021–2027 jako uzupełniający instrument w kontekście strategii miejskiej lub terytorialnej, a więc mógłby być częścią podejścia ZIT, w ramach którego oparte na partnerstwie podejście oferowane przez RLKS może pomóc w rozwiązaniu niektórych konkretnych problemów lokalnych.
57. Uważa, że RLKS jest istotnym narzędziem realizacji propozycji KR-u⁽⁴⁾, które zostały następnie poparte przez Parlament Europejski⁽⁵⁾, przy czym w ramach programów współfinansowanych z EFRR dotyczących obszarów o poważnych i trwałych niekorzystnych warunkach przyrodniczych lub demograficznych, o których mowa w art. 174 TFUE, należy zwracać szczególną uwagę na specyficzne trudności tych obszarów.
58. Uważa lokalne grupy działania za idealnych partnerów do pełnienia funkcji brokerów innowacji odnośnie do koncepcji inteligentnych wiosek oraz katalizatorów potencjału obszarów wiejskich, zwłaszcza że w wielu przypadkach już ma to miejsce. Lokalne grupy działania są ważnym narzędziem endogenicznego rozwoju swoich obszarów, mają bezpośrednie powiązania z lokalnymi przedsiębiorstwami, gminami i społeczeństwem obywatelskim i w związku z tym tworzą solidne zdolności na tym obszarze, angażując zasoby lokalne i regionalne oraz umiejętności ludzkie.
59. Popiera propozycję Parlamentu Europejskiego, by na plany finansowane z EFRR dotyczące obszarów dotkniętych strukturalnym niżem demograficznym można było przeznaczać potencjalnie 5 % środków z EFRR asygnowanych na zintegrowany rozwój terytorialny na obszarach pozamiejskich charakteryzujących się utrudnieniami naturalnymi, geograficznymi lub niekorzystnymi warunkami i negatywnymi tendencjami demograficznymi lub utrudnionym dostępem do usług podstawowych i by z tej kwoty co najmniej 17,5 % przydzielano obszarom i społecznościom wiejskim w celu opracowania projektów takich jak inteligentne wsie. KR uważa, że RLKS jest w wielu miejscach idealnym podejściem do realizacji tak ambitnej propozycji.

⁽⁴⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności”; sprawozdawca: Michiel Rijsberman, CdR 3594/2018 (Dz.U. C 86 z 7.3.2019, s. 115).

⁽⁵⁾ Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z 27 marca 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (COM(2018)0372 – C8-0227/2018 – 2018/0197(COD)) (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

60. Zaangażowanie lokalnych podmiotów i budowanie przez nich potencjału to jedna z największych korzyści metodyki RLKS. Zintegrowany rozwój lokalny okazał się bardzo skuteczny w tworzeniu powiązań i synergii między różnymi zainteresowanymi podmiotami i aspektami rozwoju lokalnego. Lokalne grupy działania są bardzo skutecznym narzędziem planowania strategicznego, aktywizacji, tworzenia sieci i koordynacji działań. Przykładem może tu być opracowywanie lokalnych planów działania na rzecz edukacji lub usług społecznych w niektórych państwach członkowskich.

Bruksela, dnia 8 października 2019 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
